

Zpřístupňování dokumentů zařazených do novodobých konzervačních fondů Národní knihovny České republiky

Písemná instrukce

Národní konzervační fond (NKF) – archivní sbírka dokumentů vydaných od r. 1901 doposud na dnešním území České republiky (příp. Československa) doplněná o zahraniční bohemika. Sbírkou je založená na jednom ze dvou povinných výtisků, jež Národní knihovna ČR získává, a má přísně konzervační charakter. Její úlohou je dlouhodobé uchování knižních sbírek.

Konzervační fond bohemikální produkce 19. století – archivní sbírka dokumentů vydaných od r. 1801 do roku 1900 na území současné České republiky doplněná o zahraniční bohemika.

Konzervační fondy Hostivař (KFH) – archivní sbírka tematických celků: adresáře, kalendáře, militaria, výroční zprávy českých a německých škol (středních, vyšších, vysokých) a disertace obhájené na domácích univerzitách a vysokých školách, dílem též slovenských, do roku 1996 (Diss D, Diss T, Kand). Osobní knihovny významných českých umělců a bibliofilů. Nejvýznamnější jsou Vlčkova knihovna (sign. 60), Čechova knihovna (sign. 63) a Šaldova knihovna (sign. 71). Dále periodika v německém a maďarském jazyce vydaná do roku 1945 na území současné České republiky, případně tehdejšího Československa (oddělení sign. 52).

Knihovní jednotky uložené v těchto fondech jsou pro čtenáře zpřístupňovány v souladu s Návštěvním řádem Studovny Hostivař pouze ve **Studovně Hostivař**. Současně platí:

- Knihovní jednotky z **Národního konzervačního fondu** jsou zpřístupňovány pouze tehdy, není-li dokument dostupný ve fondech jiných knihoven v celé ČR, není-li možné ho zapůjčit přes meziknihovní výpůjční službu a není-li dostupný v digitální podobě nebo na jiném nosiči.
- Knihovní jednotky z osobních knihoven (**sign. 60, 63, 66, 67, 68, 71, 72**) jsou zpřístupňovány pouze tehdy, jde-li o jediné exempláře předmětného dokumentu ve fondech Národní knihovny ČR. V ojedinělých případech může správce fondu povolit výjimku.
- V případě zájmu o studium osobní knihovny jako celku nebo její významné části může být vyžadováno doložení relevantního vědeckého zájmu (např. potvrzení vysoké školy nebo jiné vědecké instituce, případně doloženou publikační činností).
- Některé části **Konzervačních fondů Hostivař** jsou zpřístupňovány ve zvláštním ochranném režimu. O způsobu zpřístupnění konkrétních jednotek rozhoduje správce KFH a čtenář je o této skutečnosti informován službou ve studovně. Povinnosti čtenáře studujícího knihovní jednotky ve zvláštním ochranném režimu upravuje Návštěvní řád Studovny Hostivař.

Zvláštnímu ochrannému režimu podléhají mj. cenné exempláře jinak běžných titulů či cenné dílčí součásti fondů jako celky. Dále pak zvláštnímu ochrannému režimu podléhají publikace, jejichž společenský oběh je regulován ustanovením § 191 odst. 1 (šíření pornografie) nebo § 192 odst. 2 trestního zákoníku (specifický okruh pornografické literatury), resp. jež spadají - a to ve zvláště vyhocené míře - do působnosti ustanovení §§ 403-405 trestního zákoníku, publikace, kde došlo k porušení autorských práv, a publikace na základě soudního rozhodnutí nebo rozhodnutí nakladatele o stažení celého vydání. S výjimkou problematiky ustanovení § 191 odst. 1 nebo § 192 odst. 2 trestního zákoníku však v žádném případě nejde o omezování přístupu k obsahu dokumentu.

Zpřístupňování novodobých konzervačních fondů pro uživatele

Registrovaný uživatel (badatel), který má zájem studovat dokument zařazený do novodobých konzervačních fondů, podá řádně vyplněnou objednávku u přepážky Poradenské a informační služby v Hale služeb Národní knihovny České republiky v Klementinu. Pověření pracovníci zjistí oprávněnost

požadavku tím, že ověří, zda není tento dokument dostupný v ostatních fondech Národní knihovny České republiky, v případě NKF i jinde v knihovnách v ČR, či zda není dostupný v digitální podobě. Za nedostupnost se nepokládá výpůjčka jinému uživateli.

V případě oprávněnosti požadavku je knihovní jednotka expedována a v badatelském režimu zpřístupněna ve Studovně Hostivař. Expedice do jiných studoven je vyloučena.

Požadavek bude vyřízen nejpozději do tří dnů od podání objednávky. Jednotky se rezervují ve Studovně Hostivař jeden měsíc od data podání objednávky nebo poslední návštěvy. Pokud se uživatel nedostaví v této době, bude rezervace zrušena. Pro zpřístupnění k prezenčnímu studiu i pro rezervaci je stanoven limit pět jednotek. V případě periodik knihovník k žádosti čtenáře rozhodne, zda je možné počet expedovaných knihovních jednotek navýšit.

Výjimka: V případě požadavku zdravotně postiženého uživatele, pro kterého by cesta do Studovny Hostivař představovala nepřiměřenou obtíž, může být jednotka z novodobých konzervačních fondů expedována do **Studovny vědeckých pracovníků**, kde bude zpřístupněna v badatelském režimu.

V Praze dne 27. 3. 2024

Mgr. Lenka Maixnerová

náměstkyně sekce Knihovní fondy a služby